

Kaj menite o principu so-
časnega planiranja? Ali je v
praksi izvedljiv?

Sčasnost planiranja je kon-
pleksen in zahteven problem.
Kaj menite o principu so-
časnega planiranja? Ali je v
praksi izvedljiv?

Pobudo za ta uvodnik po-
vezujem z nedavnim, čeprav
delno že pozabljenim, sestan-
kom družbenopolitičnih organi-
zacij Kovačnice v zvezi z za-
pleti pri imenovanju vodje te-
meljne organizacije, za cilj pa
mi je ta dogodek postaviti v
nek realni okvir. Prvi vtis je
ta, da ni bilo pričakovanega
odmeva in nadaljnjega razple-
tanja v sami tovarni, pa tudi
zunaj ne. Sicer dogodek v ča-
su tega pisanja še nima svoje-
ga epiloga — odločitve delav-
skega sveta, vendar ne kaže na
kaj posebno razburljivega.
Lahko, da je vse skupaj zaradi
prihajajočega poletja in sploš-
ne anemičnosti ob stalno spre-
minjajočih se razmerah.

Kljub temu je primer še
zmeraj relativno bolj aktiviral
ljudi kot recimo priprava kom-
pletnih planskih dokumentov
za dolgoročno in srednjeročno
obdobje, vprašanje likvidnosti,
izvoza, investicij in podobno.

Energije za obravnavanje
realno in logično pomembnih
vprašanj gospodarjenja prepro-
sto zmanjkuje. Vprašanje je, če
je ta energija pri večini zapo-
slenih sploh kdaj obstajala, saj
večja strpnost pri obravnavi
samoupravnih splošnih ak-
tov, planov, predlogov v prete-
klih letih še ne more biti do-
kaz za to. Verjetno se je izčr-
pala le strpnost, ne pa eventu-
alna motivacija.

Zdi se, da so edino, kar je
za človeka še realno, odnosi,
konflikti in druga razmerja na
individualni ravni. Delavec pro-
ti delavcu, skupina proti sku-
pini, podrejeni proti nadreje-
nim, ali obrnjen. Svoje mesto
iščemo le še v tem ozkem pro-
storu, drugo je imaginarno,
neobvladljivo, zanimivo le v to-
liko, kolikor nam lahko z ne-
čim konkretnim postreže. To
konkretno so bodisi osebni do-
hodki, delovna mesta, krediti,
dopusti, sindikalni popusti,
morda oblast. Na začetku ome-
njeni sindikalni sestanek, s po-
vabljenimi novinarji, ki naj bi
spoznali vse »nepravilnosti«
(kaj je pravilnost?), je morda
mogoče razumeti le s poveda-
nega vidika. Izrečenega je bilo
seveda ogromno leporečja, re-
volucionarnosti, užaljenosti, vse
na ravni nekega razrednega
boja, skratka v bistvu lažnega.
Lažni pa najbrž niso bili inte-
resi in to predvsem individual-

ni. Te individualne interese se
na žalost da pač le slutiti ali o
njih logično sklepati, ker so
vedno modro skriti, nič ni za-
pisanega itd. Najbolj značilno
pri tem obdelovanju, kjer sem
nekaj izjav dal tudi sam, in pri
podobnih obdelovanjih, je
predvsem splošna bojazen, da
je greh povedati resnične misli
ali celo to, da je nasploh naro-
be, če si nekdo kot posameznik
nekaj želi. Odklonjena je bila
namreč kakršnakoli povezava z
željo preokreniti potek razpisa-
nega postopka. Borbo v imenu
delovnega ljudstva bo bolj
prav imenovati borbo s pomoč-
jo delovnega ljudstva in njaho-
vo naivnostjo. Je pa povsem
možno, da je tudi na seji pri-
sotno članstvo sodelovalo iz po-
vsem racionalnih individualnih
razlogov. Če izvzamemo kon-
kretno željo preokreniti razpis-
ni postopek, nam realno komaj
ostane še kakšen otipljiv inte-
res. Na splošno izražena želja
po razčiščenju je bila v bi-
stvu brezpredmetna, saj pro-
blemov s predvojnimi revolu-
cionarnimi metodami v stilu
naštevavanja nerešenih zahtev,
realno ni mogoče reševati, naj-
brž pa tudi nihče ni resno mi-
slil na pravo reševanje.

Vzporedno pa je sestanek
še nekaj pokazal. Pokazal je,
da je naše angažiranje osredo-
točeno še vedno predvsem na
politične probleme, na ožjem
nivoju seveda in na poskuse
reševanja težav s političnimi
metodami. Namesto, da je sa-
mouprava sredstvo za uprav-
ljanje podjetja, ki v posledici
nosi otipljive koristi za posa-
meznika, ki je v njej zaposlen,
je postala dokaj neopredeljena
in neefektivna stvar, primerna
za vse mogoče. Nenazadnje se
je v opisanem primeru izkaza-
lo, da je mnenje občinske ko-
ordinacije kot institut družbe-
nega vpliva na podjetja v ve-
likih težavah, zlasti če mu bo-
truje notranja razcepljenost.

Vse skupaj najbrž ne bi bi-
lo vredno pisanja, če ne bi že-
lel napraviti primerjave med
potenciranjem v bistvu indivi-
dualnih interesov na eni stra-
ni in vprašanji gospodarjenja
in razvoja Verige, s katerimi
se pobija nekaj posameznikov.
Nekaj o tem lahko preberete
tudi v članku o pripravah na
plane.

Miloš Janša

Proizvodni rezultati I.—VI. 1985 in proizvodnja v juniju

Prvo polletje je za nami in
dosegli smo naslednje rezulta-
te:

Proizvedenih je bilo skupno
11.430 ton izdelkov, kar je na
ravni planiranega. Eksterne
proizvodnje je bilo 6.635 ton in
predstavlja 58 odst. skupne
proizvodnje. Eksterna proiz-
vodnja na ravni delovne orga-
nizacije je količinsko za 2 odst.
nižja od planirane, interna pro-
izvodnja pa je za 2 odst. višja
od planirane in je bila doseže-
na v višini 4.795 ton. Dosega-
nje količinske proizvodnje je po
tozdih različno. Plan eksterne
proizvodnje je bil presežen v
Vijakarni in Verigarni, plan
interne proizvodnje so presegle
samo Sidrne verige, plan skup-
ne proizvodnje pa so presegle
Vijakarna, Verigarna in Sidrne
verige.

Vrednostno je bilo skupne
proizvodnje v višini 3.657 mili-
jonov din, to je na ravni pla-
niranega, če pa upoštevamo
TIO brez dopolnilnega progra-
ma, je doseganje 103 odst. Ek-
sterne proizvodnje je bilo 2.540
milij. din, kar je za 4 odst. več
kot je bilo planirano in pred-

stavlja 69 odst. skupne vred-
nostne proizvodnje (brez upo-
števanja dopolnilnega progra-
ma TIO je doseganje eksterne
proizvodnje 108 odst.). Interna
proizvodnja je 6 odst. nižja od
planirane, dosežena pa je bila
v višini 1.117 milij. din. Plan
eksterne proizvodnje so prese-
gli vsi tozdi, razen Orodjarne
in TIO. Plan interne proizvod-
nje je bil presežen v Vijakar-
ni, Orodjarni in Vzdrževanju.

Plan skupne vrednostne proiz-
vodnje so presegli v Verigarni,
Vijakarni in Vzdrževanju; v
Sidrni verigi in Orodjarni je
proizvodnja na ravni planirane,
Kovačnica in TIO pa plana
skupne vrednostne proizvodnje
nista dosegla.

Rezultati o proizvodnji v
prvem polletju, izraženi v in-
deksih, so razvidni iz naslednje
tabele:

TOZD	v kg			v din		
	eksterna interna skupaj			eksterna interna skupaj		
	1985	indeksi	plan = 100	1985	indeksi	plan = 100
Vijakarna	117	120	117	102	—	103
Verigarna	112	42	104	109	31	104
Sidrne verige	105	97	100	85	106	100
Kovačnica	103	74	98	96	61	90
Orodjarna	77	103	100			
Vzdrževanje	570	107	108			
TIO	75	77	75			
TIO (brez dop. p.)	100	77	100			
DO VERIGA	104	94	100	98	102	100
DO Veriga (brez dop. p. TIO)	108	94	103	98	102	100

(Nadaljevanje na 2. strani)

Pogovor s planerji

Aktualna tema letošnjega celega leta je priprava planov za dolgoročno in srednjeročno obdobje. Uredništvo se je zato odločilo za krajši razgovor o tej temi z delavci, ki so med najbolj angažiranimi pri tem delu: Kemal Alibegovićem, Juretom Pejićem in Gvidom Melnikom.

V pripravi so planski dokumenti na več nivojih, od zveze do temeljne organizacije. Vi ste v skupini, ki pripravlja plane za našo delovno organizacijo. S kakšnimi težavami se srečujete?

Zaostren družbenoekonomski položaj in posplošeno definirane globalne usmeritve po-

vzročajo težave pri opredelitvah kvalitativnih dejavnikov razvoja za nosilce planiranja, kar velja tudi za našo DO. Tudi v naslednjem obdobju ostaja ključni problem v tem, kako v teh okvirih konkretno opredeliti lastne smeri razvoja. V našem primeru je eden pomembnejših pogojev opredelitev stopnje tehnično-tehnološke opremljenosti, da bi zagotovili nadaljnji prodor na domačih in tujih trgih ob zahtevi, da bistveno izboljšamo kakovost in učinkovitost našega dela. V pretežni meri smo pri nabavi nove opreme odvisni od ozke skupine zahodnoevropskih proizvajalcev specialne opreme, zato naša planska predvidevanja

niso zagotovilo, da bomo predvideno tudi dosegli. S podobno situacijo smo se srečevali tudi v prejšnjem planskem obdobju, zato je za nas ključnega pomena, kako bodo definirani ekonomski odnosi s tujino. S tem primerom kažemo samo na eno od področij, enakovredno je odprta vrsta drugih vprašanj, kot na primer: kreditno-monetarna politika, razmerja v primarni delitvi med panogami, ki se kažejo v politiki cen...

Znano je, da zakon o planiranju in vsi nadaljnji predpisi vsebujejo zelo zahtevno proceduro, ki utegne škodovati vsebini planov. Ali bi se po va-

šem mnenju dalo stvar poenotiti v prid kvalitete?

Procedura, ki opredeljuje vsebino, pripravo in sprejemanje planov, je prezahtevna, tako da se tudi strokovni delavci pogosto zapletajo na proceduralnih zadevah. Dokumenti so zasnovani tako, da je v njih preveč ponavljanja, s čemer izgublja jasnost in tako obremenjujejo obravnavo. Tiste DO, ki imajo v svojem sestavu tozde in DSSS kot na primer naša, pa še bolj občutijo te probleme, posebno ker se zahteva preveč detajlirana opredelitev posameznih kategorij v ozkih enotah. Menimo, da bi bile določene poenostavitve smotrne, posebej tiste, ki bi izboljšale kvaliteto plana in ne bi omejevale kvalitete samoupravnega odločanja o planskih dokumentih.

Ali bi lahko na kratko orisali značilnosti predvidenega dolgoročnega in srednjeročnega razvoja Verige oz. dileme, ki se vam pri tem postavlja?

Pri opredeljevanju nadaljnjih usmeritev izhajamo iz analize razvojnih možnosti posameznih proizvodnih programov, ki so osnova za opredeljevanje ciljev v dolgoročnem in srednjeročnem obdobju. Z dosedanjim razvojem smo si ustvarili kvalitetno podlago, na osnovi katere lahko razvrščamo naše programe po propulzivnosti, tržni zanimivosti in tehnično-tehnološki stopnji v takem smislu, da upoštevajo značilnosti razvoja širšega družbenega okolja.

Na teh osnovah ugotavljamo, da sta naši ključni smeri nadaljnega razvoja verižni program in program industrijske opreme. Največje dileme se pojavljajo pri opredeljevanju razvoja vijačnega programa iz več razlogov. Zelo širok proizvodni program v DO težko obvladujemo predvsem v investicijskem smislu zaradi zelo velikih omejitev v sedanjem času. Dejansko nismo sposobni enakomerno investicijsko podpreti vseh proizvodnih programov. Zato smo prisiljeni opredeljevati prioritete, kar pomeni tudi osiromašenje posameznih programov in s tem zmanjšanje njihove konkurenčne sposobnosti. Kljub relativno veliki razvitosti vijačne proizvodnje v državi Vijakarna dosega pomembne rezultate in ima sorazmerno velik prispevek k družbenemu proizvodu v DO, zato je hitro opuščanje programa kljub opredelitvam težko izvedljivo. Ostaja dilema, v kakšni stopnji vlagati v Vijakarno, da bi obdržala konkurenčno sposobnost.

Ali se vam zdi, da so v pripravo planov dovolj aktivno vključeni delavci naše tovarne? Ali pogrešate večji interes za bodočnost delovne organizacije?

Jasno nam mora biti, da imajo največjo odgovornost za kvalitetno pripravo planov poslovodni organi in strokovne službe. Razumljivo nam je, da je v prvi fazi nemogoče široko obravnavati strokovne predloge. Ker je po našem mnenju

plan najvitalnejši dokument, ki izraža interese, cilje in voljo kolektiva ter opredeljuje potrebne pogoje za nadaljnji razvoj in socialno varnost zaposlenih, pričakujemo angažirano javno obravnavo, katere uspeh je močno odvisen od načina predstavitve vsebine planskih aktov in aktivnega sodelovanja vseh delavcev. Dosedanje izkušnje so pokazale, da v vseh sredinah ne obstaja enaka pripravljenost za tak način dela, zato prihaja tudi pri nas do formalističnih pristopov.

Kaj menite o principu sočasnega planiranja? Ali je v praksi izvedljiv?

Sočasnost planiranja je kompleksen in zahteven problem, ki zahteva visoko stopnjo usklajenosti pri izdelavi planov. Gre za usklajevanje interesov v širši družbeni skupnosti, ki mora sloneti na strokovnih podlagah in realnih možnostih. Proces je izvedljiv samo pod pogojem, da opredeljujemo globalne, osnovne in realne okvire, pretirano detajliranje pa proces časovno močno zavlačuje. Zato se dogaja, da se nosilci planiranja znajdejo v časovni stiski, zaradi česar v končni fazi trpi kvaliteta predlaganih in sprejetih odločitev. Praksa nas uči, da imajo nosilci planiranja različne pristope pri pripravi planov, zato je kvaliteta dokumentov različna po kakovosti, pogostokrat nerealna in premalo obvezujoča, zato sočasnost planiranja praktično ne pride nikoli v polni meri do izraza.

Večkrat se here in sliši, da plani niso realni. Kakšni so po vašem mnenju glavni vzroki, da se je tako težko približati realnemu planiranju?

Takšnim pojavom je botrovala družbena klima, ki je omogočala preoptimistične in nerealne pristope, odgovornost za izvajanje je bila potisnjena v stran, pogosto so se obvektivizirali vzroki neuresničevanja plana. Bogokletno je bilo, ne glede na možnosti, planirati pod družbenimi usmeritvami, zato so posamezni nosilci planiranja po liniji najmanjšega odpora pogostokrat planirali bolj na podlagi širših usmeritev kot na podlagi ocene lastnih možnosti. Za nadaljnje delo ostaja edina alternativa poglobljena in predvsem strokovna presoja, ki naj v celoti upošteva sedanje stanje in objektivne pogoje v lastni sredini in okolju. Zaradi neusklajenih interesov v fazi sestave plana so plani pogostokrat ostali le plani želja. Doseči moramo stanje, da bodo plani postali obvezujoči dokument, ne pa da so zgolj informativna podlaga za odločanje, pri čemer se končno zavedamo, da so ob spremenjenih pogojih vedno smotni in potrebni dopolnilni in spremenjeni cilji, ki so odraz smotrnega človekovega ravnanja. Tako ostane plan mobilizacijski dokument, ki živi in predstavlja instrument za smotrno odločanje in uspešno delo.

Uredništvo vam na koncu želi srečno roko pri nadaljnjih pripravih.

(Nadaljevanje s 1. strani)

Za proizvodnjo v juniju pa velja naslednje:

Proizvodnega plana količinsko in vrednostno v juniju nismo dosegli. Skupne proizvodnje je bilo 1.827 ton oz. 4 odst. manj kot je bilo planirano. Eksterna proizvodnja je bila dosežena v višini planirane in je znašala 1.128 ton, predstavlja pa 62 odst. skupne proizvodnje. Interna proizvodnja je za 11 % nižja od planirane. Plan eksterne in skupne proizvodnje je presegla samo Verigarna, ostali tozdi imajo nižjo količinsko proizvodnjo od planirane.

Vrednostno smo dosegli skupno proizvodnjo v višini 571 milij. din in s tem dosegli plan v višini 93 odst. oz. 96 odstotkov, če ne upoštevamo dopolnilnega programa v TIO. Eksterna proizvodnja v višini 394 milij. din predstavlja 69 % skupne proizvodnje in je dosežena v višini 96 odst. oz. 99 odstotkov brez dopolnilnega programa TIO. Plan eksterne proizvodnje so presegli v Vijakarni, Verigarni in v Sidrnih verigah ter Vzdrževanju. Plan interne proizvodnje je bil presežen v Vijakarni, Orodjarni in Vzdrževanju. V Vijakarni in v

Sidrnih verigah je bila skupna proizvodnja na ravni planirane, v Verigarni in Vzdrževanju pa je bil plan presežen.

V Vijakarni je proizvodni plan dosežen v kg v višini 96 odstotkov, kosovno pa 81 odst.

Pomembnejši izpad proizvodnje je pri vijakih z žagastim navojem zaradi pomanjkanja naročil, zaradi tekočih okvar strojev in pomanjkanja kapacitet pa pri lesnih vijakih Ø 3,1—3,5, 3,6—4,0, 4,6—5,0 in pri krovnih vijakih. Odprema je dosežena v višini 95 odst.

Verigarna je količinsko in vrednostno plan presegla, razen pri interni proizvodnji. Odprema je 7 odst. višja od planirane.

V Sidrnih verigah je vrednostno eksterna proizvodnja višja od planirane, interna proizvodnja pa je za 10 odst. pod planirano. Količinsko plan ni dosežen. Plan ni dosežen predvsem pri odgorevno varjenih verigah Ø 13—20 mm zaradi tekočih okvar strojev in pomanjkanja kapacitet cementacije. Odprema je dosežena 108 odstotno.

Kovačnica količinsko in vrednostno ni dosegla planirane proizvodnje. Zaradi pomanj-

kanja naročil plan ni dosežen pri kavljih, pri opremljenih in visokoodpornih bremenskih verigah pa zaradi sestavnih delov iz internega trga. Odprema je za 1 odst. nižja od planirane.

V Orodjarni je presežen plan interne proizvodnje, skupna vrednostna proizvodnja pa je 6 odst. nižja od planirane.

V Vzdrževanju je proizvodni plan vrednostno presežen.

Proizvodni plan v TIO je dosežen v višini 62 odst., brez upoštevanja dopolnilnega programa pa je doseganje 72 odstotno. Osnovni program je dosežen v višini 73 odst., dopolnilni pa 42 odst. Proizvodni plan osnovnega programa ni dosežen zaradi pomanjkanja materiala in kapacitet pri pnevmatskih cilindrih Ø 32 mm in pnevmatskih razvodnikih NV 6, zaradi pomanjkanja kapacitet pa pri membranskih cilindrih Ø 50 mm in Ø 63 oz. 80 mm, pri pnevmatskih razvodnikih NV 4 in NV 10, zaradi materiala pa pri opremah I. Odprema je dosežena 83 odst., od tega osnovni program 102 odst., dopolnilni program pa 43 odst.

Podrobnejši podatki o proizvodnji za junij so razvidni iz naslednjih tabel:

Vrednostna proizvodnja v mesecu juniju									v 000 din	
	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja			
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	
Vijakarna	78.544	78.254	100	3.331	3.419	103	81.875	81.673	100	
Verigarna	103.628	118.225	114	13.780	2.094	15	117.408	120.319	102	
Sidrne verige	78.678	90.825	115	114.663	102.627	90	193.341	193.452	100	
Kovačnica	76.195	60.805	80	18.265	13.728	75	94.460	74.593	79	
Orodjarna	3.250	1.358	42	20.101	20.614	103	23.351	21.972	94	
Vzdrževanje	42	420	1000	27.685	33.436	121	27.727	33.856	122	
TIO (osnov. + dopol.)	71.725	44.457	62	1.289	624	48	73.014	45.081	62	
TIO (brez dopol. p.)	46.243	33.750	73	1.289	624	48	47.532	34.374	72	
DO VERIGA	412.062	394.404	96	199.114	176.542	89	611.176	570.946	93	
DO VERIGA (TIO brez dop. p.)	386.580	383.697	99	199.114	176.542	89	585.694	560.239	96	

Količinska proizvodnja									v tonah	
TOZD	Eksterna proizv.			Interna proizv.			Skupna proizv.			
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	
Vijakarna	270	258	96	—	1	—	270	259	96	
Verigarna	370	412	111	27	1	4	397	413	104	
Sidrne verige	309	303	98	719	671	93	1.028	974	95	
Kovačnica	175	155	89	36	26	72	211	181	86	
DO VERIGA	1.124	1.128	100	782	699	89	1.906	1.827	96	

Ekскурzija društva inženirjev in tehnikov

Sele dobri dve uri je bil star četrtrek, ko smo štartali.

Nabralo se nas je osemindvajset. Sami znani obrazi. Verigarji, razen dveh. Kot povsod, sta tudi tu vskočila dva padalca. »To bosta pa drago plačala,« se je glasila temna grožnja. In res. Samo koncentrirana dobra volja v obliki dveh steklenic je zalegla. Mirne roke dveh sopotnikov so komaj sproti gasile suha grla. Vedno so bila suha le grla kljub občasnim ploham in nevihtam, ki so nas ta dan stalno spremljale.

Tura je bila določena vnaprej, za pomoč pa smo imeli še nekaj izkušenih vodičev. Kompasov Sanos je pod taktirko Janijeve roke ubrano hropeč čez gore in doline.

deji in pokazali so nam kar precej. Strokovno podkovani in prijazni vodiči so nas v treh skupinah popeljali po svetlih in čistih halah sicer stare tovarne. Verjetno so bili ravno po čistilni akciji, kajti na tleh ni bilo smeti, oljnih madežev, niti špen. Čudno, pa vsi stroji so obratovali. Strogo določeni plan ogleda smo zaključili, v konferenčni dvorani, kjer so bili strokovnjaki firme na voljo za naša vprašanja. No, ta vprašanja so bila strokovno kar na višini, tako da ravno slabega vtisa nismo naredili na gostitelje. Ti so nas po strokovnem delu obiska pogostili z izdatnim in zelo okusnim kosilom, tako da je bilo tudi za široke kranjske želodce dovolj. Nekaj časa

smo v glavnem zaspali proti jutru tretjega dne.

Sobota nas je dvignila čudno razpoložene in nekam mehkih nog. Po zajtrku smo se vsak po svoje, največ pa po dva ali trije skupaj, odpravili zapravljat trdno valuto gnilega kapitalizma. Nekaj najbolj zavednih se je duhovno krepilo v tehničnem muzeju, drugi pa smo predvsem pasli oči na ponudbi trgovin. Lep in bogat je ta svet, a vseeno ga ni čez naše domače kraje. Tak je bil zaključek vseh, zato smo se okoli 14. ure kar odpravili proti jugu. Potovanje nam je postalo že rutina, brez večjih pretresov. Za dobro voljo smo spili še zadnje kaplje pijače, po malem smo dremali, vmes pa so ubrana grla v zadnjem koncu avtobusa dvignila glasove. Razlegla se je mila domača pesem, srca so se napolnila s hrepenenjem po domu. Kratek postanek na črpalki s trgovino smo izkoristili za lepo navado in nakupili pol tone kave. S tesnobo v srcih (vsaj nekaterih) smo se vzpenjali proti Ljubljani. Temeljit pregled na naših domačih tleh je nekatere olajšal še za nekaj tisočakov v naši valuti in doma smo. Adijo, hvala za družbo, so bile še besede zadnjih odhajajočih.

Po treh dneh rajše je težko strniti vtise in občutke. Izlet je povsem uspel strokovno in družabno. Človek se na taki poti uči in bogati. Različni svetovi, različni ljudje, nova spozna-

nja. Mislim, da je Društvo inženirjev in tehnikov Verige izpeljalo lepo ekskurzijo in upravičilo ugled in namen svojega delovanja.

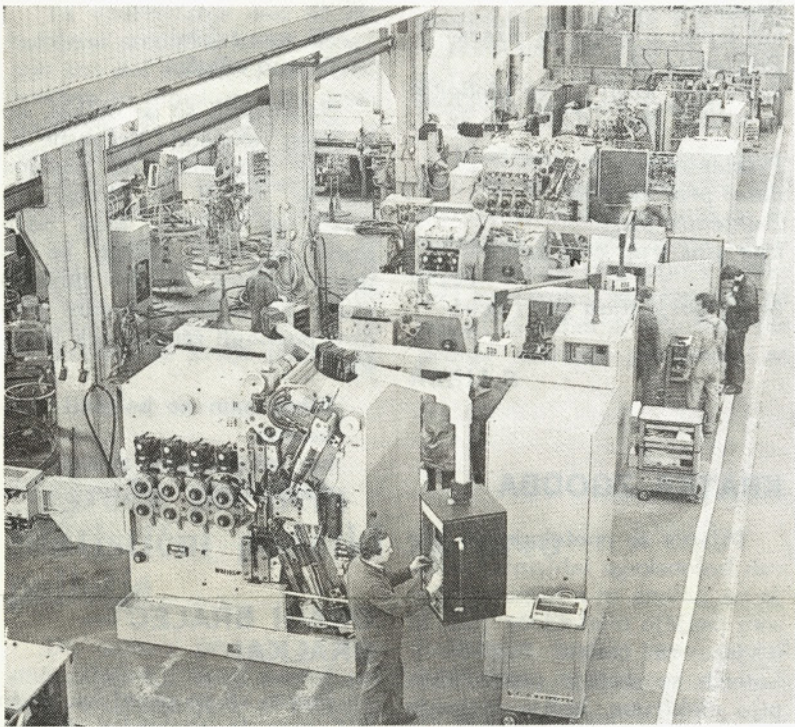
Obvestilo

Društvo za boj proti sladkorni bolezni Jesenice obvešča diabetike, da bo Zveza slovenskih društev za boj proti sladkorni bolezni skupaj z društvom hemofilikov Slovenije naročila v skladu s priporočili zdravstvene službe SOS obeske. SOS obesek je vodotesen in ognjaven in bo dragocena pomoč ob hipoglikemiji, komi ali v slučaju prometne ali kakšne druge nezgode.

Medaljon bo sestavljen iz dveh delov, ki bosta sestavljena z navojem in tesnjena s tesnilom. Na licu medaljona bo vtisnjen oziroma vgraviran znak SOS, na s podnji strani pa bo luknjica oziroma obroček za verižico. Velikost medaljona bo ca. 20—25 mm premera. Obesek bo pokroman. V medaljonu bo tiskan papir za podatke o bolniku, kot priimek in ime, rojstni podatki, bivališče, podatki o sladkorni bolezni, o prejemanju insulina, krvna grupa itd. Papir bo v posebnih

polah in zložen v medaljonu. Po mnenju diabetologov in mednarodnih zdravstvenih normah bi tak obesek morali nositi vsi, ki prejemajo insulin. Na seji zveze slovenskih društev za boj proti sladkorni bolezni je bilo dogovorjeno, da društva čimprej, najkasneje pa do konca julija, sporoče zvezi, koliko obeskov naročajo, istočasno pa pošljejo tudi denar. S takojšnjo akcijo bo zagotovljena dobava in cena. Obesek brez verižice v kromirani izvedbi stane 1.050 din. Za člane, ki bodo medaljone naročili do gornjega roka, bo polovico založila Zveza slovenskih društev za boj proti sladkorni bolezni.

Naročila bomo sprejemali vsako sredo do vključno 24. julija od 16. do 18. ure v prostorih Krajevne skupnosti Javornik Koroška Bela v delavskem domu Julke in Albina Pibernik, Kidričeva 37 a. Ob naročilu si lahko ogledate tudi fotografijo medaljona. Odbor

Avstrija, Lichtenstein in Švica, proti večeru pa že dežela Švabska. Kratki postanki so bili namenjeni le odvodnjavanju in praznjenju oddelka v prtljažniku, kjer so na varnem potovale litrske steklenice. Vsebinske steklenice naj ostane tajnost.

Prvi resnejši postanek smo napravili pri slapovih Rena. Čudovit pogled se odpre obiskovalcu na kaskado močno vodnatega Rena. Kar malo zastrašujoče, če se mu približaš na meter ali dva. V glavnem se čudovita, razgibana pokrajina Tirol in Švice umiri ravno nekako pri Renu. Od tam naprej je vse bolj podobno našim dolinjskim ali štajerskim hribčkom in goricam. Švicarsko-nemška meja nas ni ustavila. Prodirali smo kot naši predniki stari Slovani do končne postaje za ta dan. Hotel Brilenhof pod slikovitim gradom Burg Hobenzollez nas je gostoljubno sprejel in kmalu tudi uspaval. Pot je bila za ta dan kar dolga. Po 833 km dolgi vožnji se je udobna postelja prilegla vsem, najbolj pa Janiju — šoferju. Nekajkrat je med vožnjo z zehanjem močno ogrozil drugače kar trden volan avtobusa.

Drugi dan — petek. Po planu štart in prihod v Reutlingen. Prijazno so nas sprejeli v firmi Wafios, glavnem cilju naše ekskurzije. Imeli smo kaj vi-

smo še prijetno kramljali z našimi vodiči in po načrtu zaključili naš obisk okrog trinajste ure.

Smer vožnje — Ulm. Lepo staro mesto s čudovito katedralo v gotskem stilu. Zvonik katedrale je menda najvišji v Evropi. Skoraj vsi člani skupine smo se po strmih, ozkih in vijačno zavitih stopnicah povzpeli do višine 161 m. Lepa panorama mesta ob Donavi se nudi obiskovalcu. Popoldansko sonce je dodalo še nekaj svoje lepote in človek bi se kar še enkrat zaljubil. Kogar vzpon po 746 kamnitih stopnicah ni utrudil, ga je spust po isti poti zagotovo. Nekateri manj trdni so še drug dan vedeli, kje so hodili. Minila je ura ogleda in pot je bila še pred nami. Cilj etape je bil München. Hotel Monachia v samem centru nas je čakal s pripravljenim parkirnim prostorom za avtobus, kar ni kar tako. Nastanili smo se, malo ocedili, potem pa na lov v mesto. Ciljev in divjadi pa je v Münchnu na pretek. Eden od ciljev tega večera je bila stara furmanska gostilna Mate. Tu dobiš občutek, da si doma, beseda da besedo, slišiš hrup težkih pivskih vozov. Živa bavarska godba razpoložene še dviga. Vseh ciljev tega večera ni mogoče na hitro opisati. Bili pa smo zelo različni. Kljub dolgi vožnji dveh dni

Naše srečanje

Zadnjo soboto v juniju se je osnovna organizacija sindikata naše delovne skupnosti odločila organizirati že skoraj tradicionalno srečanje — piknik, in svojo odločitev na splošno zadovoljstvo tudi izpolnila.

Letos so bili organizatorji mnenja, da je za kraj dogajanja najprimernejši Hom nad Zasipom. Sam prostor je res prijeten, odgovarja tudi organizaciji prireditev z večjo udeležbo, vendar pa je dostop dokaj težaven — kar precej truda je zahteval od pešcev, od voznikov osebnih avtomobilov pa prav tako, saj je cesta široka le za eno vozilo, sicer pa je bil verjetno proti večeru tudi sestop za nekatere podvig. Organiziran je bil tudi prevoz z avtobusom, ki je vozil vsako uro in tako pripomogel k sproščenosti vseh, ki niso radi v takem primeru vezani na »lastna kolesa«.

Da ne bi na srečanju samo jedli, pili in se gledali, je organizacijski odbor pripravil pester program, ki je nekako zaokrožil celotno sliko te prireditve.

Ob 11. uri, ko je bil uraden začetek srečanja, je naša godba na pihala z igranjem pozdravila vse, ki so do takrat uspeli priti na zborna mesto. Navzoče je pozdravil direktor delovne organizacije, prijetno počutje je zaželel tudi predstavnik sindikata, člani folklorne skupine našega kulturno prosvetnega

društva Veriga pa so zaplesali venček plesov.

Vreme je bilo tako, kot so ga organizatorji planirali, čeprav je bilo popoldne kar kakšno stopinjo prevroče za živahen tempo iger, ki so spadale v samo prireditev. Tov. Franci Černe, ki je bil uradni napovedovalec programa, nas je najprej povabil, da si pomerimo moči v igri z medicinko — kdo bo to težko žogo vrgel dlje. Pri moških se je najbolj izkazal Marjan Rijavec iz Orodjarne, pri ženskah pa Olga Heberle iz Sidrnih verig, za nagrado pa sta si prislužila klobase in šunko. Zelo zanimiva je bila tudi igra z jabolki, v kateri sta bila najuspešnejša Franc Ušaj in Anica Gorenčič. Nagrado — 6 kg jabolk — sta na veliko veselje otrok, razdelila njim. Narodnozabavni ansambel Karavanke, ki je celotno prireditev skrbel za dobro razpoloženje, je naše najmlajše razveselil s posebnim plesom le zanje. Katero pesem so si malčki izbrali za svojo, ni treba preveč ugihati — »Račke«, jasno!

Igro, ki je udeležence srečanja najbolj zaposlila, so organizatorji poimenovali »iskanje najmanjšega jurčka«. Pri tej igri so bile tudi nagrade najmikavnejše in tako je okoliški gozd kar precej oživel. Izkazalo se je, da je imela precej gobarske sreče in najboljši vid Hilda Mengeš iz Vijakarne in zato dobila za nagrado 7 plačanih penzionov v našem počit-

niškem domu v Crikvenici za dve osebi. Večjo gobo je našel Vojko Fikfak in z njo 3 brezplačne dni v domu, največjega jurčka pa je prinesel fant, ki se ni predstavil, dobil pa je 25 bonov za malico v naši okrepčevalnici. Ko omenjam okrepčevalnico, je treba poudariti, da so delavci le-te vztrajno ves dan skrbeli za polne želodce in zaslužijo pohvalo.

Prerej pozornosti je bilo deležno tudi merjenje moči v vlečenju vrvi, v kateri so se moški predstavniki vseh TOZD in DSSS ekipno kosali med seboj. V zelo tekmovalnem vzdušju so se v finalu pomerili najmočnejši (in najbolj vztrajni), člani ekipe Vzdrževanja in DSSS. Po dvakratnem vlečenju vrvi je »Vzdrževanje« potegnilo »DSSS« v svoje polje in tako so si zmagovalci za nagrado priborili lepo torto. Tudi ta je bila razdeljena med otroke, ti pa so si želeli vsaj še nekaj iger s takimi nagradami. Zakaj, se pa tako ve.

V večernih urah, ko je bilo razpoloženje udeležencev srečanja nekako »na višku«, pa se vreme ni držalo dogovora in močna ploha je precej ljudi »odgnala« proti domu. Najbolj vztrajni so ostali tudi po dežju in kljub mokroti nadaljevali z dobrim razpoloženjem.

Tistim, ki se srečanja niso udeležili — bilo je res prijetno — je lahko žal, tistim, ki pa so se ga, drugo leto nasvidenje.

F. M.

Beseda mladih

NJIHOV PROSTOR POD SONCEM

Le malokdo od vas ve, da je Ljubljanska banka tudi letos, kot vsa leta zapored, organizirala natečaj za najboljše literarno, likovno ter fotografsko delo gorenjskih šolarjev. Literarna dela so ocenjevali Lado Čenčur, profesor s kranjske gimnazije, profesor Jože Varl in Danica Dolenc, novinarka Gorenjskega glasa. Ocenjevali so predvsem izvirnost, slog, jezikovno pravilnost in samostojnost pri pisanju.

Z natečaja Ljubljanske banke je prejel nagrado za literarno delo naš stalni pisec, član uredniškega odbora Besede mladih, DARE POGAČNIK. Njegovo nagrajeno delo v celoti objavljamo, kar seveda tudi zasluži.

Vodstvo OOSMS Lesce, člani uredniškega odbora Besede mladih in aktivni člani mladine Lesce mu k uspehu čestitam!

NI NUJNO, DA JE JUTRO PAMETNEJŠE OD VEČERA (KRUH NAŠ VSAKDANJI)

Tolče. Tolče, razbija in... Ko me zaspano jutro spravi pokonci z budilko, mi ta srhljivi glas zareže v prebujajočo zavest. Z glavo v blazini dajem nove in nove koordinate prstom, ki so v džungli teme povsem zmedeni, tako da naprava civilizacije tuli naprej. Končno mahnem po gumbu kot po krvavem klopju, ki mi je posedal že ves spanec. Smrdi mi to vstajanje navsezgodaj.

Smrdi tudi mleko, ko poplavlja štedilnik. Rešim ostalo in zmečem na mizo margarino, kruh in nož. Prižgem radio. »Ob prijetni glasbi in izbranih jedeh« žvečim svoj zajtrk. Brez pojasnila se bo moka podražila za 16 odst. Tisto knjigo znanega avtorja Nakladači sem že prebral, zato uporabim kaseto. Zraven poslušam še mrmranje mačka, ki zahteva svoj obrok. Zmečkam sredico. Kroglice z roba mize krasno frče proti sitni živali.

Četrto kile s suho bo dovolj do kosila. Papir, ki ga prodajalka muči okrog sendviča, naslednji hip potuje približno proti košu. Nejevoljno žvečim suho jed in berem, da je nekdo lačen in potreben pomoči. »Kaj žreš kot svinja, poglej tegale, to je vitkost,« nekdo pokaže na fotografijo kosti in kože ter me malo močneje udari po roki. Pobrcal sem sendvič k steni. Stopil sem v razred in pisali smo:

Kruh. Zame je kot mati. Skrbi zame, me hrani. Živel bi brez njega, tudi brez mame bi. A on me neguje, učitelj mi je. Uči me ljubiti vsako jed, jo

spoštovati. Da, tudi pisatelj mi je. Koliko zgodb o ljudeh mi je že povedal, v katerih nastopa on sam. Odkriva mi, kako je preprosta, vsakdanja stvar, kot je kruh, pomembna in koliko skrivnih odkritij še hrani v sebi. Nenehen je, razdaja se neizčrpno...

Neizčrpno sem lagal. O kruhu do tedaj nisem niti premišljeval, kaj šele, da bi do njega kaj čutil. Tisto uro sem se trudil le, da bi pisal čimbolje. Vseeno o čem: o banani, cvetu na zavesi ali luninem prahu.

Po kosilu se prileže počitek, a: »Odesi smeti ven!« Živi samo za teh nekaj trenutkov, ko se ukvarja z vsebino prevrnjenih kante. »Preklet!« umazan pes zvozi ovinek okrog žive meje. Jezno opletam z metlo; nazaj v kanto spravljam mastne konzerve, izžete limone, krušne skorje, gnilo zelenjavo in ostalo svinjarijo.

Vrečka kikirikijev se vzraja no upira in ne razumem ljudi na ekranu, zakaj zrejo vame. Plastika se le vda in posvetim se vsakemu delu vsebine posamezno ter prizoru na TV. Pa saj ne trejo vame, mimo mene zijajo v kikirikije. Oh, saj res, pijača vaše in naše mladosti prežene slane ustnice. Ko se vrnem, nekdo na ekranu zapira oči. Zaspal je. Kdo ve, katera bilka na njivi ljudi je bil ta revež brez kruha, ki jo seče kosa žeje in lakote. Sedaj pa preidimo na kulturnometniško področje, kjer se prav ta hip dogaja nekaj...

Pozvonilo je.

»Poskusi, poskusi!« sili vame ženička s pet števil preveliko kožo na obrazu.

»Daj no!« mi sika mama. Ko požvečim precejšen kos rumene skorje, brž zalijem z mlekom in poslušam:

»Kakšnega vnuka imam! Pravi velikan, gotovo moraš veliko pojesti, kaj ne? Seveda, kos kruha boš še, prav zdrav je!«

»Mhm,« grizem in si mislim svoje. Izrabim odsotnost starih, ki neutrudno izrabljajo jezike, in se prepustim postelji. Po čem je naš vsakdanji kruh? Po novem 81 din. Kruh plesnine in vlažne moke, slabega vzhajanja, hitrejše peke in na koncu — slabega izgleda, okusa in otipa. Na zobeh sitnari nekaj drobtin. Pa res, imam ga še v roki. Ves bel je, da gosto posut s praznino. Skorja je tanka, namazana z jajci, zlatorumena. Dam ga pod nos in vonjam meso v mamini črni kuhinji. Spustim ga niže in dam opravka zobem z nekaj koščki. Po tem si ti? Nekaj ur dela je s tabo. Testo, peka. Še v nos mi gre mehkoba kruha. Postal si potrošniško blago, ne več Beet-

hoven na odru, temveč na plošči.

Kaj delamo s teboj, kruh naš vsakdanji? Ne! Ti delam jaz? No, ne jezi se zdaj name, prijatelja sva Stran! Naj mi ne trka zdaj etika, vest, manira, morala. Naj te tolče...

Dare Pogačnik

MLADINSKO SREČANJE POBRATENIH KLUBOV

V soboto, 15. junija 1985, je mladinska organizacija Lesce organizirala tradicionalno mladinsko srečanje pobratenih klubov Slovenije. Udeležilo se ga je približno 100 mladih iz Lesce, Mosta na Soči in Lave (Celje).

Srečanje se je začelo zjutraj in je zajemalo kulturne in športne aktivnosti. Čeprav nam vreme ni bilo naklonjeno, smo izpeljali program kar uspešno. Na žalost nam je odpadel ogled ALC Lesce, vendar smo si kasneje v lepem sončnem vremenu ogledali Šobec in Bled.

Večina aktivnosti se je zaradi slabega vremena in drugih okoliščin skrčila na športna tekmovanja v telovadnici osnovne šole.

Tu so potekala tekmovanja v košarki, nogometu in družabnih igrah. Naša OOSMS je dosegla 2. mesto v košarki, 3. mesto v nogometu, družabnih igrah in v skupni razvrstitvi.

Vendar pa kot organizatorji nismo obvladovali celotnih razmer. Delček tega ste lahko prebrali v Gorenjskem glasu. Tu pa je treba omeniti, da ni bilo tako hudo, kakor piše v časopisu. Nekaj resnice je prav gotovo v tem, za ostalo pa smo nekaj krivi mladinci sami, prav tako vodstvo.

Po končanem športnem tekmovanju smo srečanje preselili v gostilno Turist (Legat), kjer je potekal ples — družabni večer in podelitve priznanj, diplom, pokala in praktičnih nagrad.

Srečanje se je ob zvokih kitar in pesmi končalo približno ob 22.30. Udeleženci srečanja so bili zelo zadovoljni, hkrati pa so nas tudi pohvalili za tako dobro izpeljan program.

Čeprav smo bili skupaj samo en dan, smo si nekateri izmenjali vtise, naslove in sklenili nova prijateljstva.

Vsi smo tudi obljubili, da srečanje pobratenih klubov še ne sme in ne bo zamrlo in da se naslednje leto spet srečamo v drugem kraju.

Za uspešno srečanje se moramo predvsem zahvaliti: osnovni šoli za koriščenje telovadnice in zato, ker nam je posodila rekvizite; Verigi za ko-

silo; Žitu za praktične nagrade, večerjo (žemlje), ZTKO za diplome; gostišču Turist za sprejem in prostor; mladincem in mladinkam Lesce, ki so pomagali k boljši izvedbi celotnega srečanja in pri izvajanju programa in glasbe.

Didi

PRIKLENITE PSE

*Priklenite pse,
kdo bo poslušal njihov lajež?
Priklenite jih,
naj tiho hropejo in nemo upajo,
jokaje čakajo usodo svojo.*

*Priklenite pse,
zategnite jim jermene na
vratovih!*

*Priklenite jih,
same tja v pustinjo, naj zvedo,
kdo so in kdo je njihov
gospodar.*

*Priklenite pse,
naj trpijo v snegu in mrazu!
Priklenite jih!
dajte jim kosti — za glodanje
in kratek čas — dokler so še...*

*Priklenite pse,
daleč proč zbežite!
Priklenite jih,
kjer jim trup črni gavrani*

odpro

*in jih pasja duša proti nebu
poleti.*

S. LIKER

KRATKA ZGODBA

Pijanci se opotekajo po ulicah betonskega labirinta, padajo na kolena in s hripavim glasom psujejo mimoidoče ljudi, ki divjajo za časom. Pogledi, v katerih se srečuje prezir, krepijo elektrone, krčijo materijo in ulijajo v prostor ujeti zrak. Naj delajo, kar hočejo, saj so svobodni.

Toda mi nismo takšni,
mi smo pametni.

Črna zanikrna brada mladega starca, na zgrbančenem obrazu mlahavega telesa brez noge, sedi na betonski ograji in strgan rokav nemo steguje, povlajan klobuk na roki ter prosi, kar mu pripada. Misel, navajena dvoma, beži pred smrtjo. Val pa se ne zmeni za obalo, ko spodžira skalo, da pade.

Ne, mi nismo takšni,
mi smo urejeni.

Oblečeni v usnje, v težke škornje obuti, s trdo razgibanimi koraki hodijo, ker so tu in hočejo, da bi jih opazili, če jih nočejo slišati, prežeti s svobodo si utrjujejo zavest in hočejo biti drugačni, ker so mladi in mladim vse staro smrdi. Življenje pa uči in oni še nič ne vedo.

Vendar mi nismo takšni,
mi smo stari.

Sodili so jim in sodimo jim, ki so hoteli ali hočejo drugače, ki hočejo poizkusiti novo. Novo je bilo, ker je bilo neznano. Novo v starem ni tisto kot v novem. Neznano prinaša nemir, trepet pred rušenjem idile, ki je v znanem večna, strah pred smrtjo. Potrebno je znati osvojiti neznano, treba je.

Ne, ne mi nočemo biti
takšni,
mi imamo izkušnje.

Delali so in njihovi krvavi žulji so poskrbeli, da ni lačnih premraženih, brez strehe. Preživeli so, da bi zapluli na mirno morje, ker so znali in hoteli biti močni, za njimi namreč ostaja prihodnost njihovih otrok, otrok delavskega razreda in hočejo, da tudi oni živijo v svobodi.

Mi smo takšni
in vsi smo delavski razred.

Včasih se oblečemo v kavbojke, hodimo v gozdove na lov, nabirat gobe, se v najbližjem študencu napijemo bistré vode, pomodrujemo s kmetom o našem težkem življenju in družno ugotovimo, da vse še bo, le da ne bi bilo vojne, da bi naša mladež čimprej odrasla. Tudi mi smo samo preprosti ljudje.

Mi smo takšni
in smo odločni.

Nagrmadili so se oblaki, ko je jesen razmetala drevesne liste ter naznanila, da nastopa počitek. Umrli so plodovi in ostala so semena, toda novo drevo bo raslo takrat, ko bo imelo prostor, ko bo umiralo staro, ko bodo žrtvovani plodovi pognojili zemljo, tak je zakon.

Nihče nam ne bo solil
pameti,
ker mi poznamo zakone
dialektike!

S. & L.

DRAGI BRALEC — BRALKA!

Pesem ali pa pravljica, ki jo boš mogoče prebral-a je nastala po ustnem izročilu. Pri-povedovali so jo že naši pradedje in prababice in še bi lahko našteval. Žal avtorja te »prijetne pesmice« in letnico nastanka ni bilo moč ugotoviti. Čeprav je pesem ljudska, je v današnji dobi zelo zapostavljena, oziroma pozabljena. Vsaka podobnost z bolj znano pesmijo je približno isto vsebino ali tematiko je zgolj naključna...

*Je šla stara mama po vodo,
ja, ja
je vodico zajemala, ja, ja
je ribico ujela, ja, ja...*

*Je ribica milo prosila,
da bi jo spustila,
za to bi ji tri želje izpolnila.
Jo vrgla je nazaj v vodo
in tri želje ji ribica izpolnila.*

*Naj v tem potoku namesto
vode se pretaka kri,
tako se je zgodilo.
Naj mi zrasteta dva zobka
velikana, čekana ostra,
tako se je zgodilo.
Naj ti se v sireno najlepšo
pod soncem spremeniš.
tako se je zgodilo.*

*Je stara mama ribico,
sireno pohopsala,
v vrat ji zobe, čekane zasadila,
ji kri izpila.
Polokala je potok ves,
domov je vesela prišla,
za vamp se je držala,
živele zlate ribice!*

meta

Ali smo ravnali prav?

Na zborih delavcev v maju smo obravnavali predlog Občinske samoupravne interesne skupnosti za ceste Radovljica o združevanju sredstev za redno vzdrževanje in večja vzdrževalna dela regionalnih in lokalnih cest v občini Radovljica. Predlog je vseboval konkretizacijo novega zakona o cestah, po določilih katerega so bile prenešene vse naloge v zvezi z zagotavljanjem vzdrževanja in graditve regionalnih in lokalnih cest v pristojnost občine. Naša občinska skupnost je prevzela v upravljanje 152,8 km regionalnih in 87,97 km lokalnih cest. Tako smo po dolžini kilometrov cest na prebivalca med prvimi občinami v Sloveniji. To pa pomeni tudi velike finančne obveznosti.

Za vzdrževanje cest so namenjena sredstva, ki se oblikujejo kot del maloprodajne cene bencina in plinskega olja, letna povračila za uporabo cest v ceni plinskih goriv, sredstva, ki se plačajo ob registraciji motornih vozil in pa del prispevka za lokalne ceste, ki smo ga že zdaj plačevali v obliki 0,176 odstotka prispevkov od bruto osebnih dohodkov. Vse to pa ne zadošča za kritje potreb po

vzdrževalnih delih na naših cestah, saj so s področja republike prenešana skromna sredstva.

Zato je Skupnost za ceste predlagala vsem zaposlenim v občini, da združijo dodatnih 0,225 odst. od bruto osebnih dohodkov iz dohodka. Povišanje prispevne stopnje pomeni 0,4 odst. stopnje združevanja. Kolikor bi bil predlog v prvi fazi sprejet, bi to pomenilo združevanje sredstev od 1. 6. 1985 dalje. Za DO Verigo Lesce bi na osnovi planiranih podatkov plačali do konca 1. 1985 1,144.892 din. Stvari pa so se zasukale nekoliko drugače kot so predlagatelji pričakovali. Na zborih delavcev v naših temeljnih organizacijah ni bilo posebnega navdušenja. V prvi fazi so sporazum potrdili le v 3 TOZD. V celoti ga niso zavrnil nikjer, pač pa so v zvezi s sprejemom postavili nekatere pogoje.

Predvsem je obstajala bojazn, da se bodo sredstva pač zbirala na nekem računu in ne uporabila v pravi namen. Ljudje so izgubili zaupanje v nekatera namenska združevanja na osnovi dosedanjih izkušenj (na primer zbiranje prispevka za

izgradnjo zaklonskega v občini Radovljica). V TOZD, kjer sporazum ni bil sprejet, oziroma je bil sprejet le pogojno, so zahtevali dodatno obrazložitev programa dela skupnosti za ceste, ki naj bi jo obravnavali na naslednjih zborih. Ponekod pa so pooblastili DS, naj na osnovi dodatne obrazložitve predlog sprejme, če bo ta pripravljen zadovoljivo.

Medtem so obravnavali predlog tudi v ostalih sredinah o občini. Sprejeli so ga v več kot 2/3 TOZD v občini Radovljica, kar je pomenilo, da sporazum velja za tiste, ki so ga sprejeli, za ostale pa bo plačilo prispevka obvezujoče na osnovi odloka Občinske skupščine. Medtem smo dobili od skupnosti za ceste dodatno obrazložitev s podrobnim programom dela. Letni program vzdrževalnih del je ovrednoten s 74 milijoni din, od tega odpade 30,5 milijonov na redno letno vzdrževanje, 6 milijonov din za krpanje asfaltnega vozišča, 26 milijonov na opravljanje zimske službe, 3,1 milij. na cestno signalizacijo, 82.187 din za vzdrževanje predorov in galerij in 1 milij. din za popravilo ograj. Največji del sredstev bo namenjenih cesti Lesce—Bled—Bohinj in Lesce—Kropa—Rudno—Bohinjska Bistrica. Višja prispevna stopnja bi v l. 1985 zagotovila 9,100.000 din, saj bo veljala šele v drugem polletju. V primerjavi s celotno predračunsko vrednostjo del pomenijo zbrana sredstva po dodatni stopnji manj kot sedmino.

Zavedamo se, da pomeni slaba cestna infrastruktura v naši občini že zaviranje gospodarskega razvoja in ker ni rednega dotoka sredstev, velik del bremena prevzemajo zainteresirane gospodarske organizacije. Tak primer smo imeli pri gradnji ceste Bohinjska Bela—Soteska. Všeč pa nam ni bil postopek sprejemanja. Ko smo hoteli dodatno obrazložitev posredovati v TOZD, kjer sporazuma še niso sprejeli, ga niso hoteli obravnavati, ker so bili že seznanjeni, da za tem stoji občinski odlok in bi bilo odveč ponovno obravnavanje na samoupravi. Skupščina občine pa na seji konec junija ni bila sklepna, ko so glasovali o omejenem odloku, saj je večji del delegatov med sejo odšlo. Tudi naša delegacija je bila le v zasedbi 3 delegatov namesto 4. Tako bo odlok moral pač počakati na naslednjo sejo.

Ob tako perečem vprašanju kot je problematika cest v naši občini bi se kazalo v prihodnje pred samim postopkom sprejemanja odločiti o primernejšem načinu. Delavci v samoupravnem odločanju postajajo vse bolj nezaupljivi, saj vedo, če ne bodo ZA, bo to uredil zakon. Menim, da bo vprašljivo neposredno odločanje o vseh sporazumih za združevanje sredstev v obdobju 1986—1990, še zlasti za interesne skupnosti materialne proizvodnje, kjer gre za nepovratno združevanje. Kaj ne bi bil primernejši kakšen drug način sprejemanja?

Marjana Kozamernik

Pišejo otroci

Kolektivu SŽ Verige Lesce

Četrtošolci OŠ A. T. Linhart iz Radovljice imamo že nekaj let v svojem delovnem načrtu šolo v naravi. Ta nam nudi vrsto zanimivih doživetij in novih spoznanj, zato se jo vsi veselimo celo šolsko leto.

Letos je prva izmena odšla na pot 3. 6. 1985.

Bili smo prijetno presenečeni, ko smo zagledali vaš počitniški dom v Crikvenici prav ob obali, ima sobe z balkonom in park poln zelenja.

Bilo nam je prelepo. Plavalimo, spoznavali smo obmorske rastline in živali, hodili smo na sprehode. Tekmovali smo v urejenosti sob. Zvečer pa smo posedali po parku, veselo prepevali, se igrali razne družabne igre, dokler ni žvižg dežurnega učitelja naznanil počitek.

Dnevi so prehitro minili.

Prišla je nova izmena in mi smo se morali posloviti.

Porjaveli in dobre volje smo se vračali proti domu.

Vaši delovni organizaciji se zahvaljujemo, ker sta nam omogočili bivanje v vašem domu.

Učenci in učenke prve izmene

Preživel sem teden dni šole v naravi

Končno smo dočakali ponedeljek, 3. junija, ki je bil drugačen od drugih. Ko smo se poslovili od domačih, smo dobro razpoloženi zasedli sedeže v avtobusu, ki nas je odpeljal v Crikvenico.

Crikvenica je lep obmorski kraj, ki je bil že dalj časa glavna tema našega pogovora. Veselje na obrazih nas vseh se je

pokazalo ob prihodu v naše bivališče v počitniškem domu. V novo okolje smo se čudovito vživeli. K temu je pripomoglo sončno vreme in toplo morje, ki nam je bilo ves čas naklonjeno. Za domotožje ni bilo časa, saj je bil vsak naš delovni dan organiziran tako, da se je enakomerno izmenjavalo šolsko delo, prosti čas in počitek. Pri pouku smo spoznali nekaj več o ljudeh, ki živijo ob morju, o značilnostih kraja in o morskih rastlinah in ribah. Večji del prostega časa smo porabili za plavanje in sončenje. Tudi raznih iger ni manjkalo. V nekaterih smo tudi tekmovali. Sprehodi ob morju so bili eno samo zadovoljstvo, še posebej, če smo zavili k sladoledarju na poslastico. Svoje sposobnosti na kulturnem področju pa smo pokazali na zaključnem večeru. Tu so bili uspešni učenci tudi nagrajeni. Tako so nam prijetne urice hitro minile. Potrebovali smo počitek za naslednji dan. Ko smo zvečer zagledali postelje, smo kot ubiti legli vanje in kmalu zaspali.

Vsako veselje tudi mine. In tako smo sedmi dan z žalostjo v srcu in z mnogimi dobrimi vtisi spet sedli v avtobus, ki nas je odpeljal domov. Da bi prikrili žalost nad odhodom, smo prepevali in se pogovarjali. Pa tudi misel, da bomo že čez nekaj ur videli domače, nam je odgnala žalost.

Bili smo srečni, da smo spet doma. Vendar se bomo še dolgo spominjali dni, ki smo jih preživeli skupaj s sošolci. Hvala leži smo tovarišicam in tovarišem, ki so tako lepo skrbeli za nas in Verigi iz Lesce za lep in prijeten dom.

Aleš Miko, 4. d
OŠ A. T. Linhart
Radovljica

Nesreče pri delu Statistični podatki za prvo polletje

Ob koncu prvega polletja smo zabeležili upad nesreč pri delu v primerjavi z lanskim polletjem. Vzporedno z manjšim številom nesreč se je zmanjšalo tudi skupno število dni bolovanja v primerih težjih nesreč.

bolničarki nudili prvo pomoč 3.265-krat.

Požarno varstvo:

V tem polletju je bilo zabeleženih 15 začetnih požarov, in sicer:

začetni požari v prvem polletju 1985 v primerjavi s polletjem 1984

DSSS in tozdi	Število nesreč		Štev. izgubljenih dni	
	1984	1985	1984	1985
1. DSSS	4	2	66	19
2. Vijakarna	10	5	133	76
3. Verigarna	10	7	248	216
4. Kovačnica	1	6	43	131
5. Sidrne verige	8	8	241	158
6. Vzdrževanje	6	9	63	124
7. TIO	4	3	35	17
SKUPAJ:	43	40	829	741

Ti podatki naj nas ne zavedejo preveč glede naše storilnosti na področju delavčeve varnosti, ampak naj bi bilo to nekakšno vodilo za nadaljnje ukrepanje in uresničevanje ciljev s področja varstva pri delu.

Ambulanta prve pomoči:

V prvem polletju 1985 sta

V tem polletju je število začetnih požarov v primerjavi z letom 1984 močno poraslo. Predvsem so porasli v Sidrnih verigah, kjer smo jih zabeležili kar devet. Od skupno 15 začetnih požarov sta bila dva resnejša, in sicer na sušilni napravi za žaganje v Vijakarni in na Ipsen peči št. 2 v Sidrnih verigah. Iz SVD

POŽARI

	1984	1985
1. Vijakarna	1	1
2. Verigarna	3	3
3. Kovačnica	—	2
4. Sidrne verige	3	9
SKUPAJ:	7	15

— Rekel je, da mu tukaj sploh ni všeč.

Športna rekreacija

Mesec junij je bil za športnike Verige izredno bogat, tako po tekmovanjih kot tudi po doseženih rezultatih. Nastopili smo v okviru občinskih sindikalnih športnih iger v malem nogometu, kjer smo dosegli 1. mesto in postali občinski prvaki za leto 1985 (ekipa Verige II) in še šesto mesto (ekipa Verige I).

Udeležili smo se tradicionalnih letnih iger Slovenskih železarn, ki so bile 22. maja v Štorah. Takoj je treba povedati, da so igre odlično uspele, mi pa dosegli odlične rezultate.

Pa pojdemo po vrsti:

Občinsko sindikalno prvenstvo v malem nogometu je bilo 11., 13. in 18. junija na igriščih v okolici Radovljice. Nastopilo je 22 ekip ali skupno 220 igralcev.

Rezultati tekmovanja:

Veriga I : LIP II 4:0
Veriga II : LIP I 3:1

Tako sta se obe ekipi uvrstili v polfinale, kjer so igrali takole:

Veriga I : HTP Bled 2:3
Veriga II : Plamen 4:1
Veriga II : Žito 6:3

V finale se je torej uvrstila ekipa Verige II in ekipa HTP Bled.

Rezultat finalnega srečanja je bil 6:5 za Verigo II.

Cestitamo!

Ekipa Verige II je osvojila 6. mesto.

Veriga II je nastopala v naslednji postavi:

Vidmar Edo, Vodišek Silvo, Knežević Dane, Erjavec Dušan, Krebs Roman, Kurupović Dedo, Zima Viktor, Antolin Brane, Marović Zdravko, Vidic Drago.

Vodja ekipe: Skumavec Frido.

Tako sta se obe ekipi v tekmovanju za najboljši športni kolektiv za leto 1985 osvojili 151 točk (100 + 51). S to vso to pa smo bistveno zmanjšali razliko za vodečim Elanom na 91,8 točk (prej 165,8 točk) in drugouvrščenim LIP za vsega 1,9 točke (prej 105,9 točk). Če bomo na ostalih tekmovanjih (plavanje, namizni tenis, kegljanje) nastopili še bolj množično in uspešno, uspeh ne more izostati. Torej še vedno lahko upamo na I. mesto.

Trenutni vrstni red po šestih disciplinah:

I. skupina nad 400 zaposlenih:

1. Elan Begunje 649,8
2. LIP Bled 560,1
3. Veriga Lesce 558,0
4. GG Bled 407,0

Letne športne igre SOZD SŽ so bile 22. maja 1985 v Štorah v organizaciji komisije za športno rekreacijo in pod pokroviteljstvom konference osnovnih organizacij sindikata Železarn Štore. Na igrah se je tekmovalo v šestih disciplinah:

kegljanje, balinanje, streljanje, mali nogomet, odbojka in šah. Ekipa Verige je nastopila v petih disciplinah, saj šahisti, čeprav tako kvalitetni igralci, ki se ponajbolj z vrsto naslovov (lani so osvojili I. mesto na letnih igrah) niso in niso mogli sestaviti ekipe. Žal se nam tudi to pripeti.

Z našimi rezultati pa smo lahko zelo zadovoljni, saj so po izjavah vseh nastopajočih odlični — takšni, kakršne na igrah še nismo dosegli.

Balinarji so bili prvi. Mor-da smo pričakovali takšen uspeh. Fantje so skromni, zato smo bili prvega mesta še toliko bolj veseli.

Rezultati:

Veriga :
Železarna Štore 13:0
Veriga : Žična Celje 13:0
Veriga :
Železarna Jesenice 6:13

Končni vrstni red:

1. Veriga Lesce
2. Železarna Štore
3. Železarna Jesenice
4. Žična Celje

Nastopili so: Šlibar Marjan, Bobič Stane, Macuh Janez, Kosi Vlado, Jerman Stane.

Kegljači so osvojili drugo mesto, njihov član ekipe Beravs Jaka je imel med posamezniki I. mesto. Ni kaj reči — odličen nastop.

Rezultati:

posamežno: kegljev
1. Beravs Jaka, Veriga 439
2. Salobir Zdravko, Železarna Štore 430
3. Paradiž Ferdo, Železarna Ravne 418
8. Gros Franc, Veriga 405
14. Fister Lovro, Veriga 396
15. Ravnikar Rudi, Veriga 396

ekipno: kegljev

1. Železarna Ravne 1.643
2. Veriga Lesce 1.636
3. Železarna Štore 1.631
4. Železarna Jesenice 1.587
5. Žična Celje 1.575
6. Tovil Ljubljana 1.320
7. Plamen Kropa 1.303
8. Metalurški inštitut 958

Med tistimi, ki so osvojili tretja mesta, gre prav gotovo največ pohval ženski odbojarski ekipi.

Rezultati:

predtekmovanja:
Veriga : Žična Celje 2:0
Veriga :
Železarna Ravne 0:2
Za tretje mesto
Veriga : Plamen Kropa 2:1

Končna uvrstitev:

1. Železarna Ravne
2. Železarna Štore
3. Veriga Lesce
4. Plamen Kropa
5. Žična Celje

Za Verigo so igrale: Ažman Bojana, Ažman Melita, Finžgar Mojca, Manfreda Zdenka, Hodnik Olga, Kovač Mika.

Ženska strelska ekipa je tudi presenetila. Dekleta pravijo, da tako visoke uvrstitve niso pričakovale.

Rezultati:

posamežno: krogov
1. Ambrožič Anica, Železarna Štore 171
2. Kralj Majda, Železarna Jesenice 163
3. Ivačič Katja, Železarna Štore 160
7. Gričar Majda, Veriga Lesce 142
8. Gatej Romana, Veriga Lesce 111
11. Teskač Marjana, Veriga Lesce 93

Ekipno:

1. Železarna Štore
2. Železarna Jesenice
3. Veriga Lesce
4. Železarna Ravne

Tudi moška strelska ekipa je dokazala svoje sposobnosti in osvojila tretje mesto.

Rezultati:

posamežno: krogov
1. Dečman Vili, Železarna Štore 180
2. Kočevar Ivan, Železarna Štore 180
3. Čretnik Ivan, Žična Celje 175
9. Lotrič Franc, Veriga Lesce 170

Test sposobnosti

S testiranjem po navodilih dr. Kennetha Cooperja (Cooperjev test) dobimo zanesljivo informacijo o telesni pripravljenosti, predvsem o aerobni vzdržljivosti. Za vse velja, zlasti za starejše, da morajo biti

12. Lotrič Ivan, Veriga Lesce 165
15. Kopač Srečo, Veriga Lesce 160
19. Kos Zdravko, Veriga Lesce 151
23. Dobida Janez, Veriga Lesce 147
Ekipno: krogov
1. Železarna Štore 864
2. Železarna Jesenice 823
3. Veriga Lesce 793
4. Žična Celje 789
5. Plamen Kropa 735
6. Železarna Ravne 607

Nogometaši so po uspehu v občinskem sindikalnem prvenstvu imeli sicer nekaj smole, saj so brez poraza igrali le za tretje mesto in ga seveda tudi zasluženno osvojili.

Rezultati:

predtekmovanje:
Veriga : Železarna Ravne 1:0
Veriga : Žična Celje 2:2

Za tretje mesto:

Veriga : Železarna Štore 3:1

Za Verigo so igrali:

1. Knežević Dane
2. Vodišek Silvo
3. Vidmar Edo
4. Erjavec Dušan
5. Krebs Roman
6. Dvoršak Branko
7. Lepojevič Tomo
8. Kobal Janez
9. Karupović Dedo

Ženska ekipa v kegljanju je osvojila »le« četrti mesto, čeprav moramo priznati, da je tudi to lep uspeh.

Rezultati:

posamežno: kegljev
1. Cigler Silva, Železarna Ravne 191
2. Sabljan Ivanka, Železarna Ravne 191

3. Sočič Cenka, Tovil Ljubljana 186
4. Tonejc Dora, Veriga Lesce 177
12. Tonejc Majda, Veriga Lesce 166
14. Stržinar Cilka, Veriga Lesce 161
19. Gatej Romana, Veriga Lesce 145
Ekipno: kegljev
1. Železarna Ravne 710
2. Tovil Ljubljana 684
3. Železarna Jesenice 661
4. Veriga Lesce 649

Moška odbojarska ekipa je prav tako osvojila četrto mesto. V boju za tretje mesto smo spet igrali oslabljeni — brez Torkarja. Toda tudi tu moramo biti zadovoljni.

Predtekmovanja:

Veriga : Žična Celje 2:0
Veriga : Železarna Ravne 0:2

Za tretje mesto:

Veriga : Železarna Štore 0:2

Končna uvrstitev:

1. Železarna Ravne
2. Železarna Jesenice
3. Železarna Štore
4. Veriga Lesce
5. Plamen Kropa
6. Žična Celje

Za Verigo so igrali:

Pogačar Darko I, Fabjan Niko, Zupan Samo, Pogačar Darko II, Legat Igor, Torkar Mitja, Varl Jože.

Za konec pa še to:

Tudi športno tekmovalna rekreacija ima svoje čare — poraze in zmage, veselje in žalost, družabnost, spoznavanje krajev in ljudi, prijateljstvo in še in še bi lahko našteval. Zato velja za vse: vključite se tudi vi!

J. Varl

Kategorija sposobnosti		Starost (leta)			
		20—29	30—39	40—49	50—59
I. zelo slaba	moški	< 4,4	< 4,0	< 3,6	< 3,2
	ženske	< 2,8	< 2,4	< 2,0	< 1,6
II. slaba	moški	4,4—5,98	< 4,0—5,58	3,6—5,18	3,2—5,68
	ženske	2,8—4,38	2,4—3,98	2,0—3,58	1,6—3,18
III. srednja	moški	6,0—7,58	5,6—7,18	5,2—6,78	4,8—6,38
	ženske	4,4—5,98	4,0—5,58	3,6—5,18	3,2—4,78
IV. dobra	moški	7,6—9,18	7,2—8,78	6,8—8,38	6,4—7,98
	ženske	6,0—7,58	5,6—7,18	5,2—6,78	4,8—6,38
V. odlična	moški	< 9,2	< 8,8	< 8,4	< 8,0
	ženske	< 7,6	< 7,2	< 6,8	< 6,4

< pomeni »manj kakor«

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci:

TOZD TIO:

Mujezinović Nihada, Hribernik Klemen, Janša Janko, Režek Janko

TOZD Sidrne verige:

Dolenšek Konrad, Lukanc Klemen, Maier Mirko, Repe Danijel, Lamberger Marko, Mandelj Radko, Ravnik Miran, Turk Boštjan

TOZD Verigarna:

Šraj Franci, Dvoršak Darko, Mirjanič Sašo, Valjavec Boštjan, Zelič Alen, Čejvanovič Hasan

TOZD Vijakarna:

Kenda Roman, Talič Aleksander, Kristan Jože, Kleinberger Jože, Kolman Janez

Splošni sektor:

Stojkovič Jasmina, Kopecki Kata

Finančni sektor:

Vurnik Damjana, Pogačar Cvetka

Tehnični sektor:

Tratnjek Marjana

Prišli iz JLA:

TOZD TIO:

Mulej Zdravko, Svetina Janez, Lojen Edi

TOZD Verigarna:

Zečević Vidan, Kobal Tomaž

TOZD Sidrne verige:

Salkič Senad

TOZD Vijakarna:

Opalički Darko

TOZD Orodjarna:

Ropret Aleš

TOZD Kovačnica:

Kos Stanko

Prenehali z delom:

Splošni sektor:

Ulčar Katarina

Finančni sektor:

Legat Pavla

TOZD Verigarna:

Lukan Lovrenc

TOZD Vijakarna:

Korošec Stanislav, Legat Terzija, Kuščar Pepca, Gregorčič Milan

TOZD Orodjarna:

Janškovec Marjan

TOZD Kovačnica:

Hrustelj Franc

TOZD Vzdrževanje:

Mrakar Janez, Ambrožič Bogdan

Odšli v JLA:

SKK:

Erman Jurij

Poročili so se:

Rupan Jana iz TOZD Verigarna

Rodili so se:

Vavpotič Rudiju iz TOZD Sidrne verige hči Urška

Kadrovska služba

Srečanje invalidov slovenskih železarn

V soboto, 22. junija 1985, je bilo osmo srečanje invalidov delovnih organizacij SOZD Slovenske železarne. Tokrat je bila gostitelj invalidov Veriga Lesce. Sprejem je bil pred tovarno Veriga v Lescah z izdatnim zajtrkom. Sledil je ogled Bohinja, potem 60 m visokega slapa Savice v nadmorski višini 805 m, kar je bilo za invalide iz Štor in Raven na Koroškem še posebna zanimivost, ker prenekateri lepote bohinjskega kota še nikoli niso videli.

Medtem ko smo si ogledovali te naravne lepote, so invalidi športniki tekmovali v streljanju, šahu in kegljanju. Doseženi so bili naslednji rezultati:

Streljanje:

1. mesto: Železarna Ravne
2. mesto: Jesenice
3. mesto: Štore

Šah:

1. mesto: Železarna Ravne
2. mesto: Jesenice
3. mesto: Štore

Kegljanje:

1. mesto: Železarna Ravne
2. mesto: Jesenice
3. mesto: Štore

V vseh treh športnih panogah je presenetljivo zmagala Železarna Ravne pred Jeseničani in Štorčani, zato je osvojila tudi prehodni pokal. Srečanje naj bi se potem nadaljevalo na Homu pri Bledu. Zaradi napovedi slabega vremena je organizator nadaljevanje srečanja organiziral v športni hali na Bledu.

Tudi tam je bilo med udeleženci prijetno vzdušje. Po izdatnem kosilu je program nadaljeval mladinski orkester iz Radovljice pod vodstvom tov. Ažmana. Za ples in razvedrilo je poskrbel neutrudni ansambel Karavanke. Odbojkarški klub iz Gorij je invalide presenetil z bogatim srečolovom. Preko štiristo invalidov SOZD SŽ je bilo s srečanjem zelo zadovoljnih, zato se gostitelju Verigi Lesce prav lepo zahvaljujejo in kličejo nasvidenje čez štiri leta Jože Mrovlje

ZAHVALI

Ob moji 50-letnici se najlepše zahvaljujem sodelavcem in sodelavkam in celotnemu kolektivu TOZD TIO za lepo in dragoceno darilo. Enako se zahvaljujem tudi sindikatu za lepo darilo.

Tončka Oman

Ob upokojitvi se najlepše zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem iz Vijakarne in Verigarne, OOS Vijakarna ter službi varstva pri delu za darila in lepe želje. Vsem skupaj še naprej mnogo uspehov pri njihovem delu.

Pepca Kuščar

Pogreb

Svojci so sprejemali še zadnje sožalne besede; tiste grozne, poltihe, drgetajoče besede: naše sožalje... dobra je bila... nenadomestljiva... kakšna strahota... kako se je zgodilo? Zraven pa robčki pred obrazi in ostro oprežujoči, vrtajoči pogledi.

Ljudje so se zbrali na pokopališču. Gruča jih je stala ob mrliški vežici, ostali so se postavili vzdolž gazi v špalirju. Precej se jih je nabralo, saj je nenadna smrt sredi mrzlih zimskih dni vse presenetila. Nepričakovana je bila toliko bolj, ker je bila nasilna. Samomor. Ljudje so se čudili. Zakaj? Saj ji ni bilo treba! Ali ni živela lepo, kot ptiček na veji? Ugibali so: iz strahu pred osamljenostjo? Morda kakšna skrita težka, neozdravljiva bolezen in zato strah pred hirajočim koncem? Denarne stiske in težave? Popuščanje živcev in kratek stik? Nerazumevanje z lastnimi otroki, druga razočaranja? Nihče ni vedel.

Godba je odigrala žalostiniko. Govornik je oddromljal svoj govor v imenu krajevnne skupnosti.

V gruči vzdolž gazi je vse vzvalovalo in šepetalo.

»Veste, veste, zakaj se je zastrupila? Raka je imela, čez tri mesece bi prišla tako in tako na kraj!«

»Kaj ne poveste? Čujte, ali je res, da je pustila pisma na mizi v kuhinji?«

»O, pa še kako je res! Pa ni bilo v kuhinji na mizi, pač pa na polici v veži, da so ga lahko takoj opazili. V njem je napisala, da ji ni več živeti, da premoženje prepušča svojim otrokom, da...«

»Kaj si ga videla, da tako natančno veš?«

»Videla ravno ne, povedala pa mi je Nackova Štefka, ta je zvedela od Angele, katere hčerka dela skupaj s pokojnično sosedo...«

»Ne gre mi v glavo, kako je prišla do toliko tablet? Ko se jih vendar ne da dobiti brez recepta... Pravijo, da jih je imela za celo skodelico...«

»Že dalj časa je govorila, da ima bolečine v glavi, pa so ji dali neke močne tablete. Rekla je, da ji koristijo, v resnici pa jih je hranila, da se jih je dovolj nabralo...«

»Če so otroci vedeli, da je tako, zakaj pa niso česa ukrenili? Lahko bi jo peljali h kakšnemu specialistu, če je tožila, da jo boli glava! Pa so kar stali in od daleč gledali?«

»Ja, ja, Kaka strahota! To je pa zato, ker se dandanes mladi ne pobirajo več s starimi!«

»Ampak, da gre in vzame uspavalne tablete ravno zdaj... Zemlja je pol metra zmrznjena, trda je kot kamen. Jaz imam na vrtu tak motovilec, mislila sem, da ga bom lahko izbrskala izpod snega za eno kosilce, pa kaj, ko se ne da priti do njega...«

»Čuj, čuj — kdo je tisti, ki hodi takoj za krsto? Ali ni to njen brat? Je tisto zraven njegova žena? Kako smešen klubuk ima, hihi!«

»Glejte, kdo je prišel na pogreb! Lizika je prišla, ko sta bili vendar že celo večnost skregani!«

»Tudi Micka je tu, čeprav sta se še lani obkladali z zmerljivkami. Poglejte, kakšen plašč ima, saj se je prišla samo postavljat z njim!«

»So to že otroci otrok? Joj, očala sem pustila doma, pa motno vidim, skoraj nobenega ne poznam...«

»Saj jih tudi jaz ne poznam, čeprav dobro vidim. Včasih so otroci hodili lepo s starši in ko so prišli mimo, so pozdravili: dober dan. Dobro si vedel, čigav je kateri. Kje pa je danes še kakšna olika? Samo divjanje jih je. Tisti, ki hodi spre-daj, je verjetno najstarejši sin, podoben ji je...«

Sprevod je prihajal mimo, voziček, naložen z venci, je neusmiljeno škripal po snegu.

»Ali ni škoda denarja? Kakšni venci! Iz svežih nageljnov, eden je celo iz vrtnic! Denar, vržen v sneg!«

»Sama potrata, da! Zdaj se bahajo, ko se nimajo za kaj. Prej bi ji pomagali, revii!«

Za vozičkom so šli predstavniki krajevnne skupnosti s praporci. Štirje nosači so nesli krsto s šopkom rož na njej. Črni žalni trak je bingljal z nje: v zadnje slovo...

Za krsto so šli svojci.

»Ali vidiš, da se niso prav razporedili? Vnuki gredo za krsto, ko bi morali iti najprej otroci!«

»Seveda. Otroci bi morali iti naprej, in to skupaj, šele nato njihove žene in možje, nazadnje vnuki...«

»Glej, robček ima pred obrazom, a se mi zdi, da ima čisto suhe oči!«

»Škornje, škornje poglej, kakšne ima!«

»Kdo je ta z brki v sivem plašču? Ali nima za ženo nečakinjo Mickinega moža?«

»Ne vem. Grozno me zebe v noge.«

»Tudi mene. Taka plundra in mraz. Pa si ravno zdaj...«

»Pssst!«

Godba je spet zaigrala, boben je tolkel v turoben zimski dan. Sivo nebo se je spustilo nizko nad pokrajino, vrane so sedale na pokopališki zid in leno mahale s prezeblimi krili.

»Še en govor, sveta nebesa, saj bomo zmrznili. In ko se ga do sem čisto nič ne sliši! Anica, Marica, Jožiza, pridete k meni na čaj — po tem?«

»Pssst!«

Za hip je vse premolknilo. Sprevod je prispel do groba, boben je umolknil, le vrane so krakale v cipresah.

Pred grob je stopil drugi govornik in razgrnil svoje gosto popisane pole s krilatimi, pretiranimi besedami: nepozabna... marljiva... delavna... vedno te bomo pomnili... Besede so plavale nad zbranimi, pol se jih je zgubilo med zasneženimi nagrobniki. Ena izmed snah je zajokala, nekdo je posmrkal.

»Kako drugače je, če sta duhoven in križ zraven, ali ne?«

»Saj je vseeno. Tako ali tako te zagrebejo.«

»Nič ni vseeno. Tako pa ves ta čas boben, da mi kar razbija v ušesih.«

»Če ga ne bi bilo, bi bilo še slabše. V resnici bi bilo žalostno.«

»Saj zato ti pravim! Če je duhovnik, je vse tako lepo — malo pocinglja, malo zapoje, malo poškropi — tako pa same besede!«

Pogrebci so spustili krsto v jamo. Trikrat so povsili zastave, nato so odšli. Svojci so postali ob grobu in znova so morali poslušati besede: zelo nas je pretreslo... kako se je moglo zgoditi... kako da je obupala, ko je vendar imela vas... no, saj, taka je usoda, nič ne pomaga... Stiskanje rok, posmrkavanje in mraz, ki je zbadal v čelo in ščipal v lica.

Ljudje so se razšli. Zeblo jih je. Nekateri so hiteli domov, pogrebci in sorodniki pokojne so šli v gostilno na klub base in kuhano vino, nekateri so bili povabljeni na čaj in klepet.

Grobar je zasipal grob. Zmrznjena prst je votlo done-la, ko je padala na krsto. Črna zemlja je ostala kot madež na belini. Zakrili ga bodo z goro cvetja in z žalnimi trakovi — v zadnje slovo.

Ponjava neba je temnela, na lužah se je naredila srebrno bela mrena ledu. Vrane so se stiskale v gručah in krakale.

Ivanka Korošec

Program kina Radovljica

od 3. 8. do 2. 10. 1985

Avstralski barvni western film »MOŽ S SREBRNE REKE« sobota 3. 8. ob 18. uri ponedeljek 5. 8. ob 20. uri

Ameriški barvni film »FOOT LOOSE« sobota 3. 8. ob 20. uri nedelja 4. 8. ob 18. uri sreda 7. 8. ob 20. uri

Ameriški barvni film »PODMOLKLI ODMEVI« nedelja 4. 8. ob 20. uri torek 6. 8. ob 20. uri četrtek 8. 8. ob 20. uri

Ameriški barvni film »BEG IZ EL DIABLA« sobota 10. 8. ob 18. uri nedelja 11. 8. ob 20. uri sreda 14. 8. ob 20. uri

Amer. barv. fantastični film »KRUL« sobota 10. 8. ob 20. uri nedelja 11. 8. ob 18. uri četrtek 15. 8. ob 20. uri ponedeljek 12. 8. ob 20. uri

Ameriški barvni film »PROFESORICA FRANCOŠČINE...« torek 13. 8. ob 20. uri ponedeljek 19. 8. ob 20. uri četrtek 22. 8. ob 20. uri

Ameriški barvni film »POLTERGEIST« sobota 17. 8. ob 18. uri nedelja 18. 8. ob 20. uri torek 20. 8. ob 20. uri

Ital. barv. krim. film »NEWYORSKI RAZPARAČ« sobota 17. 8. ob 20. uri nedelja 18. 8. ob 18. uri sreda 21. 8. ob 20. uri

Franc.-ital.-amer. barv. fant. film »2019 DVAJSET LET PO PADCU NEW YORKA« sobota 24. 8. ob 18. uri ponedeljek 26. 8. ob 20. uri četrtek 29. 8. ob 20. uri

Amer. barv. zab. film »SUPER AGENTI« sobota 24. 8. ob 20. uri nedelja 25. 8. ob 18. uri sreda 28. 8. ob 20. uri

Ameriški barvni film »STREL V MESEC« nedelja 25. 8. ob 20. uri torek 27. 8. ob 20. uri

Ameriški barvni film »VOJNE IGRE« sobota 31. 8. ob 18. uri nedelja 1. 9. ob 20. uri sreda 4. 9. ob 20. uri

Amer. barv. pustolov. film »SAHARA« sobota 31. 8. ob 20. uri nedelja 1. 9. ob 18. uri torek 3. 9. ob 20. uri ponedeljek 2. 9. ob 20. uri

Amer. barv. zabavni film »PARTNERJA« četrtek 5. 9. ob 20. uri sobota 7. 9. ob 18. uri nedelja 8. 9. ob 20. uri

Ameriški barvni film »RAGTIME« petek 6. 9. ob 20. uri nedelja 8. 9. ob 18. uri

Ameriški barvni film »MARIJINI LJUBIMCI« sobota 7. 9. ob 20. uri ponedeljek 9. 9. ob 20. uri sreda 11. 9. ob 20. uri

Ameriški barvni film »MORILEC BREZ OBRAZA« četrtek 12. 9. ob 20. uri nedelja 15. 9. ob 18. uri sreda 18. 9. ob 20. uri

Ameriški barvni film »STRAST« petek 13. 9. ob 20. uri nedelja 15. 9. ob 20. uri četrtek 19. 9. ob 20. uri

Zahodno nem. barvni film »NORA LETA« sobota 14. 9. ob 18. uri ponedeljek 16. 9. ob 20. uri

Brazilski barv. erotični film »SANJARJENJE NEKE ŽENE« sobota 14. 9. ob 20. uri torek 17. 9. ob 20. uri

Ital. barvna grozljivka »OČI ZLOBE« petek 20. 9. ob 20. uri sobota 21. 9. ob 18. uri ponedeljek 23. 9. ob 20. uri

Amer. barvni akcijski film »STRYKER« sobota 21. 9. ob 20. uri nedelja 22. 9. ob 18. uri torek 24. 9. ob 20. uri

Amer. barv. zabavni film »SEKSI KOMEDIJA POLETNE NOČI« nedelja 22. 9. ob 20. uri sreda 25. 9. ob 20. uri

Amer. barvni akcijski film »ZAROTA V SAN FRANCISCU« četrtek 26. 9. ob 20. uri sobota 28. 9. ob 18. uri nedelja 29. 9. ob 20. uri

Ameriški barvni film »POLICIJSKA AKADEMIJA« petek 27. 9. ob 20. uri nedelja 29. 9. ob 18. uri ponedeljek 30. 9. ob 20. uri

Ameriški barvni vojni film »SKOZI PLAMENE NIKARAGVE« sobota 28. 9. ob 20. uri torek 1. 10. ob 20. uri sreda 2. 10. ob 20. uri

	LEPA CVETICA, IRIS	VRSTA SPOŠTLJIV. NAGOVORA	IZRASTEK NA GLAVI	MITOLOŠKI LETALEC	VELIKA LUKA V PAJAMU	SALEPNI SPEV V STAROGRŠKI DRAMI	NOVAK RADO	TOVARNA AVTOMOB. MARIBOR	PRETEPAČ	NEMŠKO ŽENSKO IME	PREČEVALEC ŽIVALI	LEPOZNANSTVO	MULETINE
MINGOSRE-DIŠČUŠT													
ENJAKOST V PRAVICAH IN DOLEŽNOSTIH													
PRIPOMOČEK ZA RISANJE							BREZREPA OPICA BUKOG GIBALTARIJA						GLASBENA PRIREDITEV
UČENJE			RASA PLEME VTAJENJE				PISATELJ KUJAR	ODPADEK PRI ČELJENJU					
DOŠA UMREGA PROST. ST. SLOVANSKI				KRALJEVIC IZ MAHABHARATA				DEL SKALNE STENE, KI VISI NA VZVETI	VOĐJA REPREZEN- TANCE	PEVEC PEŠTER			
REKA V PODOLNI PAUŠTANJA				PISATELJ O'FLAHERTY	RIMSKA BOGINJA PLODNOSTI					BRINJEVEC NOGOM.TRENER GOJKO			
SKANDIN- AVSKO M. IME					POTEG Z REZILOM						KOROŠEC CENA		
RIMSKI VOJNOVODJA IN BRČAVNIK					TOKOVNI POSREDNIK NERODA						ANDREJ ERMAN		
SESTAVIL M. D.	HRVAŠKI SKLADATELJ (KRSTO)	NAŠA TENISAČICA TOVORNA ŽIVAL									VRSTA JADRALNEGA LETALA	POLMER VULKAN NA SICILIJU	
OMENIK						IRENA KLINAR DEB. KONEC HLODA					HČERIN HOŽ		
DUBROVNIK			FON RADO	TRD KREPAK OSLOV GLAS							LJUDSKA TEHNIKA PATRONICA		100 m
ITALIJANSKI PISEK TRASEDU								OTTA					
PUŠČAVSKI RIČ								RANOCELIK MAZAR					

Izžrebani reševalci nagradne križanke iz prejšnje številke:

- 1. nagrada: Darinka Horvat, DSSS
- 2. nagrada: Franc Košir, DSSS, Miha Vidic, Verigarna
- 3. nagrada: Bronka Derling, DSSS Hilda Mengeš, Vijakarna

Pišejo otroci

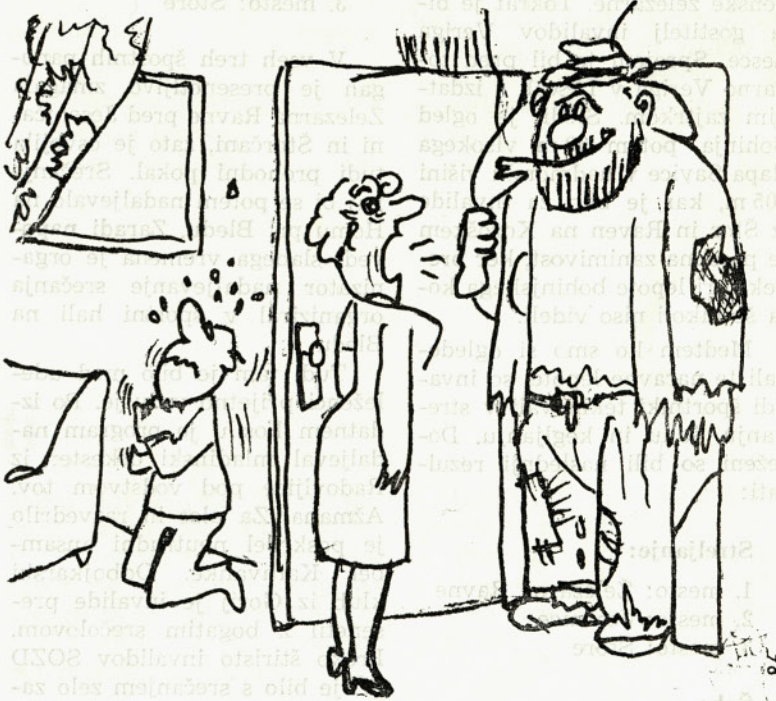
Preživela sem teden dni v šoli v naravi

Sole v naravi smo se prav vsi veselili. Ko nas je po nekaj-urni vožnji pozdravilo na cilju sonce, smo bili vsi iz sebe. Prvič od doma, toda med prijatelji, je lepa stvar.

Dnevi v tednu so hitro minevali. Že zgodaj zjutraj smo telovadili, se nato učili in kopali. Kopati se v morju in to, ko je pouk, je nadvse dobra stvar. Pa tudi večeri niso bili kar tako, še zlasti poslovilni. Nastopali smo, se zabavali. Sladoledar, h kateremu smo hodili, je bil hiter kot čarovnik. Moje oči pa so se pasle tudi na stojnicah. Zlata in srebra kolikor hočeš, pa pasovi, torbice. Tudi mene je zamikal glavnik za lase. Kupila sem ga. Če pomislim, kaj mi je bilo v šoli v naravi najbolj všeč, vem, da je bilo to kopanje v valovih. Dopoldne je bilo lepo, morje valovito, mi pa smo v njem čofotali. Kar za vse počitnice bi ostali v Crikvenici.

Lepih stvari pa je žal hitro konec. Šolske klopi so zdaj spet naš svet, čeprav dnevov na morju še dolgo ne bomo pozabili.

Tina Guzelj, 4. d
OŠ A. T. Linharta
Radovljica

— Če ne boste odšli in to takoj, bom poklicala svojega moža!

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne Veriga Lesce, n. sol. o. Izhaja enkrat mesečno. Ureja ga uredniški odbor: Pavel Bizjak, Marjan Stiperski, Ivanka Korošec, Polona Lukan, Ivanka Sodja. Odgovorna urednika sta Franc Čop in Miloš Janša, Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu in mnenju republiškega komiteja za informiranje prosto plačila prometnega davka. — Tisk: Tiskarna Ljubljana.